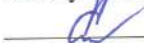

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ Й ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ Й СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри української
й слов'янської філології та
журналістики
протокол № 2 від 6 вересня 2021 р.
завідувачка кафедри

 Світлана КЛИМОВИЧ

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
БК 1 МЕТОДИКА РОБОТИ З НАУКОВИМ ТЕКСТОМ

Освітня програма Психологія

для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня
вищої освіти – докторів філософії PhD

Спеціальність 053 Психологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Назва освітньої компоненти	Методика роботи з науковим текстом
Викладач (і)	Омельчук Сергій Аркадійович http://www.omelchuk.ks.ua/uk/
Покликання на сайт	http://www.omelchuk.ks.ua/uk/2017/10/10/%d0%b2%d0%b8%d0%ba%d0%bb%d0%b0%d0%b4%d0%b0%d1%86%d1%8c%d0%ba%d0%b0-%d0%b4%d1%96%d1%8f%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d1%96%d1%81%d1%82%d1%8c/
Контактний тел.	0502106831
Е-mail викладача:	omegas1975@gmail.com , omegas@ksu.ks.ua
Графік консультацій	тиждень А, тиждень Б – середа 15.00-16.00

1. Анотація до курсу.

Вивчення дисципліни спрямовано на вдосконалення мовно-мовленнєвої компетентності здобувачів наукового ступеня «доктор філософії», необхідної для роботи з науковим текстом як багатоаспектним явищем, що має специфічні ознаки на всіх мовних рівнях, розмаїтість жанрів, стандартизовані вимоги до оформлення тощо. Ця освітня компонента сприяє якісному оформлюванню перебігу й результатів наукових досліджень у формі наукових текстів різних жанрів. Володіння терміносистемою, дотримання нормативного вживання термінів, розуміння словотвірних законів утворення термінних понять, знання композиції наукових текстів й особливостей оформлення їх є важливим складником професійної підготовки дослідника.

2. Мета курсу: розвиток науково-творчого мислення й мовно-мовленнєвої компетентності здобувачів наукового ступеня «доктор філософії» у процесі створення наукових різножанрових текстів.

3. Компетентності

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних психологічних знань та

	професійної психологічної практики.
Загальні компетентності	ЗК 2. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології: – Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. – Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). – Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності. – Здатність до глибокого розуміння наукових текстів за напрямом досліджень державною мовою, усної та письмової презентації та обговорення результатів наукових досліджень та/або інноваційних розробок. – Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня. – Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Фахові компетентності	Здатність формулювати наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми на основі глибокого осмислення наявних і створення нових цілісних знань, а також професійної практики. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого матеріалу з урахуванням методологічних принципів. Здатність кваліфіковано застосовувати мовні знання для розв'язання професійних завдань, зокрема у сфері мовної комунікації. Здатність вільно й нормативно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі досліджень.

4. Програмні результати навчання:

ПРН 4. Уміти полілогічно взаємодіяти із світовою науковою спільнотою та громадськістю з проблематики дослідження.

– демонструвати результати наукової роботи грамотно, з дотриманням мовних норм, створювати презентації, звіти, наукові статті за результатами виконаної роботи;

– вільно презентувати й обговорювати результати власних оригінальних наукових досліджень державною мовою, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях, ефективно взаємодіяти з науковою спільнотою;

– упевнено володіти державною мовою для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування.

ПРН 5. Уміти продуктивно працювати в команді, відігравати за потреби провідну роль провідну роль в організації командної роботи, у томі числі, у міжнародній та мультикультурній групі.

– демонструвати вміння спілкуватися в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в певній галузі наукової та/або професійної діяльності;

– дотримуватися правил академічної доброчесності; виявляти спроможність працювати самостійно та в групі, уміти отримати результат в умовах обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність та унеможливлення плагіату.

5. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
3 кредити (90 годин)	18	12	60

6. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна/вибіркова ОК
I	III, IV	053 Психологія	II курс	Вибіркова

7. Технічне й програмне забезпечення/обладнання:

НМКД в електронному та друкованому вигляді; ноутбук – DellInc. Inspiron 3541, LenovoIdeaPad 330-1516H(2017); комп'ютер – BIOSTARGroupG41 D3C; екран – JB/T8389 MinistryobMachineryInd., SoparJuniorмобільний 200x200 BlackCase; проектор – ACCERX122 DLPProjectorNoFNX 134, AcerX 111(2017), BenQMS 506 (2017), ProjectorLEDYG320 Mini 700 lumen (2017)

8. Політика курсу:

Відвідування лекційних і практичних занять (неприпустимість пропусків, запізень); правила поведінки на заняттях (активна участь, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи, відключення мобільних телефонів).

При організації освітнього процесу в Херсонському державному університеті здобувачі ступеня доктора філософії та викладачі діють відповідно до:

Положення про підготовку здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук в Херсонському державному університеті (http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DDoctorants/Normative_framework.aspx)

Положення про організацію освітнього процесу в Херсонському державному університеті (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DMethodics/EduProcess.aspx>)

Положення про порядок і умови обрання освітніх компонент/ навчальних дисциплін за вибором здобувачами вищої освіти у Херсонському державному університеті (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DMethodics/EduProcess.aspx>)

Положення про атестацію здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти доктора філософії у разових спеціалізованих вчених радах Херсонського державного університету

(http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DDoctorants/Normative_framework.aspx)

Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Херсонського державного університету (http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DDoctorants/Normative_framework.aspx)

Порядок Херсонського державного університету про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DMethodics/EduProcess.aspx>)

Засвоєння здобувачами освітньої компоненти «Методика роботи з науковим текстом» перевіряється трьома видами контролю знань:

- поточний контроль на практичних заняттях (усні відповіді й письмові роботи; контроль за виконанням завдань самостійної роботи);
- підсумковий контроль – підсумкова залікова контрольна робота.

Після вивчення дисципліни «Методика роботи з науковим текстом» здобувачі ступеня доктора філософії отримують залік, який складається з балів за поточний контроль і за самостійну роботу (максимально 60 балів) та балів за підсумкову залікову контрольну роботу (максимально 40 балів). Підсумкова залікова оцінка (максимально 100 балів) вноситься до залікової відомості та до індивідуального плану здобувача ступеня доктора філософії.

9. Схема курсу

Тиждень, дата, години	Тема, план, кількість годин	Форма навчального заняття	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 11)	Завдання	Максимальна кількість балів
Модуль 1. Теоретико-методичні засади роботи з науковим текстом					
За розкладом усього годин – 6 Ауд. - 2 год.;	Науковий текст, ознаки й функції його. Лінгвістичні параметри наукового тексту План 1. Мова науки.	лекція	1, 2, 5, 11, 12, 14, 37, 48	1.Опрацювати конспект лекції. 2.Опрацювати наукові джерела з теми лекції.	4 (присутність + наявність конспекту лекції)

самост. – 4 год.	2. Нормативний, комунікативний, естетичний аспекти культури наукової мови. 3. Науковий текст, ознаки його. 6. Лінгвістичні параметри наукового тексту.			3. Дібрати ключові слова з курсу.	
За розкладом усього годин – 8 Ауд. - 2 год.; самост. – 6 год.	Різновиди наукового тексту, особливості їх та методика роботи з ними План 1. Науковий текст і науковий дискурс: спільне і відмінне. 2. Різновиди наукового тексту, особливості їх. 3. Основні прийоми роботи з науковим текстом.	лекція	1, 2, 5, 6, 11, 12, 14, 15, 37, 47, 48	1. Опрацювати наукові джерела з теми лекції. 3. Скласти порівняльну таблицю з характеристикою наукової статті й дисертації.	4 (присутність + наявність конспекту лекції)
За розкладом усього годин – 6 Ауд. - 2 год.; самост. – 4 год.	Способи викладу матеріалу в науковому тексті. План 1. Рубрикація наукового тексту. 2. Характеристика логічних способів викладу матеріалу в науковому тексті: деталізація; аналіз; порівняння; аналогія; етимологія; доведення від супротивного; ілюстрації (таблиці, малюнки, схеми тощо). 3. Види дефініцій у науковому тексті: а) номінальні й реальні; б) явні (атрибутивні, генетичні, операційні) і неявні (контекстуальні, остенсивні, аксіоматичні). 4. Правила формулювання дефініцій. 5. Загальні правила цитування та покликання на використані джерела.	лекція	1, 2, 5, 6, 11, 12, 14, 15, 36, 37, 47, 48	1. Доопрацювати конспект лекції. 2. Оформити загальні правила цитування й покликання на використані джерела.	4 (присутність + наявність конспекту лекції)
За розкладом усього годин – 6	Вимоги до оформлення наукового тексту. План	лекція	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13,	1. Доопрацювати конспект лекції. 2. Скласти пам'ятку «Як	4 (присутність + наявність

Ауд. - 2 год.; самоств. – 4 год.	1. Лінгвістичні особливості оформлення анотацій. 2. Структурування наукового тексту (за жанрами). 3. Використання метатекстових операторів у науковому тексті. Їхня роль. 4. Використання абревіатур і скорочень у наукових текстах. 5. Особливості оформлення таблиць, схем, ілюстративного матеріалу в науковому тексті.		14, 15, 37, 47, 48	уникнути академічного плагіату в науковій роботі?».	конспекту лекції)
За розкладом усього годин – 6 Ауд. - 2 год.; самоств. – 4 год.	Основні мовні засоби наукового стилю у вступі наукового дослідження й особливості використання їх у науковій статті План 1. Система мовних засобів наукового стилю. 2. Особливості використання їх у вступі дослідження. 3. Лінгвістичні особливості наукової статті.	лекція	4, 5, 6, 11, 12, 14, 17, 18, 22, 27, 30, 37, 39, 40, 48	1.Доопрацювати конспект лекції. 2.Опрацювати класичну структуру наукової статті до наукового фахового видання.	4 (присутність + наявність конспекту лекції)
За розкладом усього годин – 6 Ауд. - 2 год.; самоств. – 4 год.	Нормативність у структурі сучасного наукового тексту: лексичний рівень План 1. Українська наукова термінологія з погляду нормативності. 2. Поняттєво-семантичні зв'язки в категорійному апараті української науки. 3. Характеристика основних лексичних засобів у науковому тексті. 4. Типові порушення лексичної норми в науковому тексті.	лекція	3, 4, 6, 7, 10, 18, 22, 29, 30, 31, 35, 38, 41	1.Доопрацювати конспект лекції.	4 (присутність + наявність конспекту лекції)
За розкладом	Граматичні і словотвірні норми у	лекція	6, 9, 16, 17, 20,	1.Доопрацювати конспект	4

усього годин – 10 Ауд. - 4 год.; самост. – 6 год.	структурі сучасного наукового тексту План 1. Характеристика основних граматичних засобів у науковому тексті. 2. Характеристика основних словотвірних засобів у науковому тексті. 3. Типові порушення граматичної і словотвірної норм у науковому тексті.		21, 23, 24, 25, 26, 28, 32, 33, 34,	лекції.	(присутність + наявність конспекту лекції)
За розкладом усього годин – 6 Ауд. - 2 год.; самост. – 4 год.	Презентація наукового дослідження План 1. Види презентацій. 2. Кроки підготовки презентації. 3. Основні вимоги до мовного оформлення презентації. 4. Наочні засоби оформлення презентації.	лекція	1, 2, 12, 14, 37, 39, 44, 47, 48, 51	1. Доопрацювати конспект лекції. 2. Підготувати презентацію однієї зі своїх наукових розвідок.	4 (присутність + наявність конспекту лекції)
За розкладом усього годин – 6 Ауд. - 2 год.; самост. – 4 год.	Способи викладу матеріалу в науковому тексті План 1. Рубрикація наукового тексту. 2. Характеристика логічних способів викладу матеріалу в науковому тексті: деталізація; аналіз; порівняння; аналогія; етимологія; доведення від супротивного; ілюстрації (таблиці, малюнки, схеми тощо). 3. Види дефініцій у науковому тексті: а) номінальні й реальні; б) явні (атрибутивні, генетичні, операційні) і неявні (контекстуальні, остенсивні, аксіоматичні). 4. Правила формулювання дефініцій. 5. Загальні правила цитування та покликання на використані джерела.	Практичне заняття	1, 2, 5, 6, 11, 12, 14, 15, 36, 37, 47, 48	1. Записати п'ять дефініцій, що є базовими у Вашому дослідженні. Визначити вид їх. 2. Записати назву перших двох параграфів Вашої дисертаційної роботи. До кожної з них письмово оформити анотацію й записати ключові слова (не менше трьох). До запропонованих ключових слів сформулювати письмові дефініції так, щоб вони були різних видів.	4 (виконання всіх видів завдань)
За розкладом усього годин – 6	Граматичні норми в науковому тексті. План	Практичне заняття	6, 9, 16, 17, 20, 21, 23, 24, 25, 26,	1. Виконати практичні завдання.	4 (виконання всіх

Ауд. - 2 год.; самост. – 4 год.	1. Поняття граматичного керування. 2. Відмінкові форми залежних компонентів при дієсловах навчати, опанувати / опанувати, нехтувати та утворених від них девербативах. 3. Сполучуваність слів-синонімів властивий і характерний у науковому контексті. 4. Прийменникові конструкції в структурі наукового тексту. Варіанти заміни ненормативних конструкцій з прийменниками по, при, під, над тощо. 5. Використання збірних числівників у поєднанні з іменниками в наукових текстах.		28, 32, 33, 34,	2. Довести або спростувати твердження, що прийменник <i>над</i> є нормативним у словосполученні <i>робота над текстом</i>.	видів завдань)
За розкладом усього годин – 6 Ауд. - 2 год.; самост. – 4 год.	Словотвірні норми в науковому тексті. План 1. Функціонування в науковому тексті віддієслівних іменників словотвірного типу на -нн(я), -енн(я), що позначають дію, процес або стан. 2. Використання термінних похідних прикметників, словотвірною базою яких є іменники категорія, функція, знання, значення, мислення, мовлення, поняття і под. 3. Функціонування в сучасних наукових текстах пасивних конструкцій із дієсловами на -ся. 4. Ненормативне вживання активних дієприкметників теперішнього часу, утворених від дієслівних основ за допомогою суфіксів -уч(-юч-)/-ач(-яч-).	Практичне заняття	6, 9, 16, 17, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 28, 32, 33, 34,	1. Виконати практичні завдання. 3. Визначити нормативність наукового тексту на прикладі наукової статті	4 (виконання всіх видів завдань)
За розкладом, усього годин – 6	Лексичні норми в науковому тексті. План 1. Сутність лексичної норми в науковому	Практичне заняття	3, 4, 6, 7, 10, 18, 22, 29, 30, 31, 35, 38, 41	1. Виконати практичні завдання. 2. Визначити нормативність	4 (виконання всіх видів завдань)

Ауд. - 2 год.; самост. – 4 год.	тексті. 2. Найпоширеніші види порушення лексичних норм у науковому мовленні. 3. Семантична надлишковість у науковому тексті. 4. Особливості вживання текстових нарощень при цифрових позначеннях. 5. Уживання семантично спеціалізованих слів, що вводять читача в логічний контекст.			наукового тексту на прикладі наукової статті. 3. Довести, що слова <i>отже</i> і <i>відтак</i> не є взаємозамінними. Проілюструвати це на самостійно складених прикладах з наукового контексту. 4. Довести або спростувати, що слова <i>та ін.</i> і <i>тощо</i> є синонімами.	
За розкладом, усього годин – 6 Ауд. - 2 год.; самост. – 4 год.	Методика підготовки та проведення презентації наукового дослідження План 1. Види презентацій. 2. Кроки підготовки презентації. 3. Основні вимоги до мовного оформлення презентації. 4. Наочні засоби оформлення презентації.	Практичне заняття	1, 2, 12, 14, 37, 39, 44, 47, 48, 51	1. Виконати практичні завдання. 3. Провести презентацію наукової доповіді	4 (виконання всіх видів завдань)
За розкладом, усього годин – 6 Ауд. - 2 год.; самост. – 4 год.	Залікова контрольна робота	Практичне заняття	1, 5, 6, 11, 12, 14		40 (виконання всіх видів завдань)

10. Система оцінювання та вимоги

Максимальна кількість балів – 100, що складається з 60 балів за аудиторну й самостійну роботу й 40 балів за контрольну залікову роботу.

Критерії оцінювання та бали:

Усне опитування

Оцінка «відмінно» (4 бали) виставляється, якщо здобувач активно працює протягом усього заняття, дає повні відповіді на запитання викладача відповідно до плану заняття, демонструючи володіння теоретичним матеріалом, знання відповідної літератури; він здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з певної проблеми, виявляє вміння самостійно добирати приклади й аргументи, аналізувати мовні факти, робити самостійні узагальнення й висновки, правильно виконує навчальні завдання.

Оцінка «добре» (3 бали) виставляється за умови дотримання таких вимог: здобувач активно працює протягом заняття, питання висвітлені повно, викладення матеріалу логічне, обґрунтоване фактами, з покликаннями на відповідні праці; висвітлення питань узагальнено висновками; здобувач виявляє вміння аналізувати мовні факти, а також виконувати навчальні завдання. Але у відповідях допущено неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість під час викладання матеріалу, нечітко виражене ставлення здобувача до мовних фактів або допущені 1—2 логічні помилки в розв'язанні завдань.

Оцінка «задовільно» (2 бали) виставляється в тому разі, коли здобувач у цілому оволодів суттю питань з певної теми, виявляє знання теоретичного матеріалу та навчальної літератури, намагається аналізувати мовні факти, робити висновки й розв'язувати завдання. Але на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу або 3—4 логічних помилки в розв'язанні практичних завдань.

Оцінка «незадовільно» (0-1 бал) виставляється в разі, коли здобувач виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення, виявлене невміння розв'язувати практичні завдання.

Критерії оцінювання конспектів (модуль самостійної роботи)

1. Оцінка “відмінно” (4 бали) ставиться за повний послідовний конспект теми, у якому різними кольорами виділено основні проблеми, терміни та ключові слова.
2. Конспект оцінюється на “добре” (3 бали), якщо він є достатньо повним, але в ньому бракує виділення основних тез теми, або не всі вони виділені правильно, терміни та ключові слова розглянуто не в повному обсязі.
3. Оцінку “задовільно” (2 бали) здобувач отримує за неповний, поверховий конспект, у якому не підкреслено основні тези, терміни та ключові слова виділено з помилками.
4. Оцінка “незадовільно” (1 бал) ставиться здобувачеві, якщо конспект є схемою, у ньому не виділено основні тези, терміни та ключові слова.
5. Оцінка “незадовільно” (0 балів) ставиться здобувачеві, якщо конспект відсутній, лекцію пропущено.

Залік (40 балів)

Критерії оцінювання відповіді на заліку (письмового аналізу наукового тексту):

а) оцінка “відмінно” (40 балів) ставиться за правильне виконання всіх завдань.

Здобувач: 1. Знає матеріал з теоретичних розділів курсу. 2. Знаходить й описує мовні факти. 3. Визначає нормативність уживання мовних одиниць. 4. Формулює аргументовано висновок про функційне навантаження мовних одиниць у науковому тексті.

б) оцінка “добре”(30-39 балів) ставиться за виконання 75 % усіх завдань.

Здобувач: 1. Знає матеріал з теоретичних розділів курсу. 2. Знаходить й описує мовні факти. 3. Визначає нормативність уживання мовних одиниць на 75 %. 4. Формулює висновок про функційне навантаження мовних одиниць у науковому тексті.

в) оцінка “задовільно” (20--29 балів) ставиться, якщо правильно виконано більше, ніж 50% запропонованих завдань.

Здобувач: 1. Загалом орієнтується в матеріалі з теоретичних розділів курсу. 2. Знаходить і частково описує мовні факти. 3. Визначає нормативність уживання мовних одиниць на 50 %.. 4. Чітко сформулювати висновок про функційне навантаження мовних одиниць у науковому тексті без допомоги викладача не може.

г) оцінка “незадовільно” (10-19 балів) ставиться, якщо завдання виконано менше ніж на 50 %,

Здобувач: 1. Не засвоїв окремі теоретичні розділи курсу. 2. Аналіз мовного матеріалу виконує менше ніж 50 %. 3. Не формулює висновків про функційне навантаження мовних одиниць у науковому тексті.

Підсумкова залікова оцінка складається з балів за поточні відповіді й самостійну роботу та балів за залікову контрольну роботу.

Наприклад: за поточні відповіді й самостійну роботу здобувач набрав 46 балів, за залікову контрольну роботу отримав 30 балів, що в сумі дає 76 балів «добре» С. Оцінка вноситься до залікової відомості та до індивідуального плану здобувача.

Таблиця переведення оцінок з національної системи оцінювання в 100-бальну у «Відомостях обліку успішності»

Національна система та система ECTS	Середній бал	100-бальна система	Залік	Національна система та система ECTS	Середній бал	100-бальна система	Залік
Відмінно А	5,0	- 100 б.	Зараховано	Задовільно Е	2,9	- 60 б.	Не зараховано
	4,9	- 97 б.			2,8	- 60 б.	
	4,8	- 93 б.		Незадовільно FХ	2,7	- 59 б.	
	4,7	- 90 б.			2,6	- 56 б.	
Добре В	4,6	- 89 б.			2,5	- 52 б.	
	4,5	- 87 б.			2,4	- 49 б.	
	4,4	- 85 б.		2,3	- 45 б.		
	4,3	- 83 б.		2,2	- 42 б.		
Добре С	4,2	- 81 б.		2,1	- 38 б.		
	4,1	- 80 б.		2,0	- 35 б.		

	4,0	- 78 б.		Незадовільно F	1,9	- 34 б.	
	3,9	- 76 б.			1,8	- 29 б.	
	3,8	- 74 б.			1,7	- 23 б.	
Задовільно D	3,7	- 73 б.			1,6	- 18 б.	
	3,6	- 71 б.			1,5	- 13 б.	
	3,5	- 69 б.			1,4	- 8 б.	
	3,4	- 67 б.			1,3	- 4 б.	
Задовільно E	3,3	- 64 б.			1,2	- 3 б.	
	3,2	- 63 б.			1,1	- 2 б.	
	3,1	- 62 б.			1	- 1 б.	
	3,0	- 61 б.					

11. Список рекомендованих джерел:

Основні

1. Академічне письмо та оприлюднення наукових результатів: навч. посіб. / уклад. Лютий Т. В., Денисова О. С. Суми: СумДУ, 2019. 186 с.
2. Академічне письмо: навч. посіб. / уклад. Ревуцька С.К., Зінченко В.М. Кривий Ріг, 2019. 130 с.
3. ДСТУ 2000: ДСТУ 3966:2000 Термінологія: Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять / розроб. Л. Ершова та ін. Київ: Держстандарт України, 2000. 32 с.
4. Коць Т. А. Літературна норма у функціонально-стильовій і структурній парадигмі: монографія. Київ: Логос, 2010. 304 с.
5. Мацько Л. Деніскіна Г. Українська наукова мова: теорія і практика: навч. посіб. Тернопіль : Підручники і посібники, 2011. 272 с.
6. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика: норми в термінології і мовна практика фахівців: монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 356 с.
7. Омельчук С. Українська лінгводидактична термінологія з погляду нормативності. *Українська мова*. 2015. № 1. С. 50–59.
8. Селігей П. Мовна свідомість: структура, типологія, виховання. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2012. 118 с.
9. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи: навч. посіб. Львів: ВФ Афіша, 2006. 416 с.
10. Селігей П. Типи багатослів'я в наукових текстах. *Українська мова*. 2014. № 4. С. 22–44.
11. Селігей 2016: Селігей П. Світло і тіні наукового стилю: монографія. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 627 с.
12. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навч. посіб. Київ: Вид. центр «Академія», 2010. 216 с.
13. Синявський О. Норми української літературної мови. Львів: Укр. вид-во, 1941. 364 с.
14. Сурмін Ю. П. Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація: навч.-метод. посіб. Київ: НАДУ, 2008. 184 с.
15. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. Київ, 2016. 61 с.

Додаткові

16. Вакуленко М. О. Проблеми вживання віддієслівних іменників в українській науковій мові. *Studia Linguistica*. 2010. Вип. 4. С. 353–359.
17. Вихованець І. Дієслівно-іменниковий граматичний тип української мови. *Українська мова*. 2012. № 2. С. 3–10.
18. Вихованець І. Розмовляймо українською : мовознавчі етюди. Київ : Унів. вид-во Пульсари, 2012. 160 с.
19. Городенська К. Граматичний стандарт української літературної мови і сучасна практика. *Граматичні студії*. 2017. Вип. 3. С. 17–21.
20. Городенська К. Нові явища та процеси в українському словотворенні: динаміка чи деструкція словотвірних норм? *Українська мова*. 2013. № 2. С. 3–11.
21. Городенська К. Системна словотвірна співвіднесеність і реальне утворення дієслів та іменників. *Лінгвістика: зб. наук. пр.* Херсон: Вид-во ХДУ, 2005. Вип. 1. С. 135–140.
22. Городенська Г. Українське слово у вимірах сьогодення. Київ : КММ, 2014. 124 с.
23. Карпіловська Є. А. Суфіксальна підсистема сучасної української літературної мови: будова та реалізація: монографія. Київ, 1999. 297 с.
24. Колібаба Л. Морфологічні форми іменників у контексті теорії мовної норми. *Українська мова*. 2018. № 2. С. 50–66.
25. Лаврінець О. Пасивні конструкції з предикативними формами на *-но*, *-то* та предикативними пасивними дієприкметниками на *-ний*, *-тий* у сучасній українській науковій мові. *Українська мова*. 2013. № 1. С. 24–38.
26. Лавріщева К., Міщенко Н. Віддієслівні терміни в терміносистемі програмної інженерії. *Українська наукова термінологія: зб. мат-лів наук.-практ. конф. «Українська наукова термінологія. Проблеми перекладу»*. Київ: Наук. думка, 2009. № 2. С. 298–306.
27. Курило О. Уваги до сучасної української літературної мови. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2008. 304 с.
28. Лагутіна А. В. Віддієслівні абстрактні іменники на *-ння* в історії української літературної мови. Дослідження з української та російської мов. Київ: Наук. думка, 1964. С. 212–231.
29. Мартиняк О. А. До проблеми запозичень в українській науково-технічній термінології. *Наук. праці Чорноморського держ.ун-ту ім. Петра Могили. Серія «Філологія. Мовознавство»*. Миколаїв: Вид-во Чорноморського держ. ун-ту ім. Петра Могили, 2009. Вип. 92. Т. 105. С. 72–75.
30. Медведь О. Динамічність складу наукової термінології (на прикладі української термінології граматики). *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка»*. Серія «Проблеми української термінології». Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2010. № 676. С. 41–44.
31. Михайлова Т. Синонімічні відношення в українській науково-технічній термінології. *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка»*. Серія «Проблеми української термінології». Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка». 2004. № 503. С. 53–57.
32. Олексенко В. П. Словотвірні категорії іменника: монографія. 2-ге вид., доп. і поліпш. Херсон: Айлант, 2005. 336 с.
33. Омельчук С. Девербативи в сучасній лінгводидактичній терміносистемі: лексико-семантичний, граматичний і стилістичний аспекти. *Українська мова*. 2015. № 3. С. 45–58.
34. Омельчук С. Нормативне вживання в науковому лінгводидактичному дискурсі віддієслівних іменників на *-ння*. *Наук. вісник Херсонського держ. ун-ту. Серія «Лінгвістика»*. Херсон: Вид-во ХДУ, 2017. Вип. 27. С. 39–49.
35. Омельчук С. Поняттєва співвіднесеність лінгводидактичних термінів *робота з текстом* і *робота над текстом*. *Українська мова*. 2017. № 4. С. 98–108.

36. Омельчук С. Семантико-категорійний потенціал лексеми *покликання*: лексикографічний, етимологічний і парадигматичний підходи. *Південний архів (філологічні науки): зб. наук. пр.* 2020. Вип. LXXXI. С. 19–28.
37. Півнюва Л. Мова спеціального призначення як об'єкт лінгвістичних студій. *Українська мова.* 2014. № 4. С. 117–125.
38. Процик М. Особливості термінотворення української видавничої термінології. *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології».* Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2005. № 538. С. 89–100.
39. Ріпей М. Редакторська правка науково-технічного тексту. *Українська мова.* 2014. № 2. С. 61–67.
40. Фаріон І. Д. Мовна норма: знищення, пошук, віднова (культура мовлення публічних людей : монографія. 3-тє вид., доп. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2013. 332 с.
41. Чорна О. Синонімічні відношення в українській податковій терміносистемі. *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології».* Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2010. № 675. С. 187–194.
42. Шевченко М. Явище синонімії в терміносистемі нового цивільного законодавства України. *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології».* Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2006. № 559. С. 227–232.

Інтернет-ресурси

43. Антоненко-Давидович Б.Д. Як ми говоримо. Київ: Вид.дім «КМ Академія», 1994. 254 с. URL: <http://yak-my-hovorymo.wikidot.com/>.
44. Бацевич Ф.С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ: Довіра, 2007. 205 с. URL: <http://terminy-mizhkult-komunikacii.wikidot.com/>.
45. Волощак М. Неправильно – правильно. Довідник з українського слововживання: за матеріалами засобів масової інформації. Київ: ВЦ «Просвіта», 2003. 160 с. URL: <http://nepravylno-pravylno.wikidot.com/>.
46. Культура мови на щодень / Н.Я. Дзюбишина-Мельник [та ін.] ; ред. С.Я. Єрмоленко ; НАН України, Ін-т укр. мови. Київ: Довіра, 2000. 170 с. URL: <http://kultura-movy.wikidot.com/>.
47. Омельчук С. Мовна дослідницька компетентність студента-філолога. *Вища школа.* 2017. № 5–6. С. 56–68.
48. Омельчук С. Особистість компетентного мовця в контексті інформаційної доби. *Формування мовної особистості інформаційної доби:* мат-ли наук.-практ. інтернет-конф., Київ, 30 травня 2017 р. URL: <http://conf.kubg.edu.ua/index.php/courses/fmoid/paper/viewFile/182/177>.
49. Пілецький В. Мовна специфіка українського терміна. *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології».* Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2005. № 538. С. 25–32. URL: http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_Wisnyk538/TK_wisnyk538_pilec%27kyj.htm
50. Пілецький В. Функціонування віддієслівних термінів з суфіксом *-ка* в українській фізичній термінології. *Проблеми української науково-технічної термінології.* Львів, 1994. С. 82–83.
51. Пономарів О. Культура слова: мовностилістичні поради: навч. посіб. 2-ге вид., стер. Київ: Либідь, 2001. 240 с. URL: <http://ponomariv-kultura-slova.wikidot.com/>.
52. Словник української мови: в 11 т. / редкол.: І.К. Білодід (голова) та інші ; Акад. наук Укр. РСР, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. Київ: Наук.думка, 1970–1980. URL: <http://sum.in.ua/>.
53. Словники он-лайн: орфографічний, тлумачний, синонімів. URL: <http://www.rozum.org.ua/>.
54. Чак Є. Чи правильно ми говоримо? Київ: Освіта, 1997. 240 с. URL: <http://chak-chy-pravylno-my-hovorymo.wikidot.com/>.